

2.4.2014

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto
PL 28

00023 HELSINKI

VM064:01/2012

LAUSUNTO SELVITYSMIEHEN LUONNOKSEEN HALLITUKSEN ESITYKSEKSI VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMISESTA

Kunnanhallitus antaa valtionosuusjärjestelmän uudistukseen seuraavanlaisen lausunnon:

Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on tarpeellinen. Nykyinen malli on vanhentunut ja vaikeaselkoinen. Hyvää esityksessä on kriteerien vähentäminen ja joidenkin kriteereiden osalta myös kannustavuus.

Ikäryhmät ja sairastavuus

Ikärakenteen painoarvo kokonaisuudessa laskee, mutta säilyy edelleen merkittävimpänä valtionosuuden määräystekijänä. On hyvä, että painotus siirtyy nuorempiin ikäryhmiin.

Sairastavuuskertoimen painoarvo nousee nykyisestä lähes kolmikertaiseksi. Sairastavuuskerroin ei huomioi erityisryhmiä tarpeeksi (kuten vammaisuus).

Muut kriteerit

Syrjäisyyden perusteella nykyisessä järjestelmässä valtionosuutta maksettiin peruspalvelujen valtionosuudessa ja yleisessä valtionosuudessa. Uudessa mallissa syrjäisyys sisältyy lisäosiin ja painoarvo kasvaa.

Uusia kriteerejä ovat koulutustausta ja työpaikkaomavaraisuus. Molemmat ovat hyviä, vaikkakin painoarvoltaan pieniä. Työpaikkaomavaraisuus on kannustava elinkeinoelämän kehittymisen kannalta.

Laskentaperiaatteet

Laskentakaavat ja -periaatteet ovat melko selkeitä. Pohjatietoja tulee kuitenkin säännöllisesti tarkistaa ja ne tulee olla kuntien helposti saatavilla, jotta

ennakoivaa laskentaa voidaan helposti suorittaa.

Verotulotasaus

Tasauslisä on esityksessä pudotettu 100 %:sta 80 %:iin. Tasauslisän tulee olla vähintään 85 %. Verotulotasauslaskelmissa on jaettavaa tasausmäärää perusteettomasti lisätty noin 0,7 mrd eurolla, joka on 134 euroa asukasta kohden ja peritään kunnilta omarahoitusosuutena.

Tasauksessa esitetään huomioon otettavaksi myös 50 % voimalaitosten kiinteistöverosta. Tuulivoimalaitosten kiinteistöveron huomioiminen verotulotasauksessa on kohtuutonta ja esitys tuntuu tarkoitushakuiselta, mikäli muut kiinteistöverot jätetään edelleen verotulotasauksen ulkopuolelle. Selkeintä on tehdä tämä palauttamalla kiinteistövero kokonaisuudessaan takaisin verotasauksen piiriin. Työpaikkaomavaraisuus on kannustava kriteeri, mutta tämä voimalaitosten kiinteistöveron tasaaminen taas hidastaa paikallisen elinkeinoelämän kehittämistä.

Siirtymäaika

Siirtymäaikana tuleviin valtionosuusmuutoksiin tulee huomioida myös hallituksen aikaisemmin päättämät tuleviin vuosiin kohdistuvat valtionosuusleikkaukset.

Lukion ja muun opetustoimen valtionosuudet ja mahdolliset muutokset niissä olisi huomioitava ennen lopullisten päätösten tekoa.

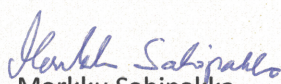
Siirtymäaika on riittävän pitkä, mutta koko siirtymäajan harkinnanvarainen valtionosuuden korotus tulisi suunnata niille kunnille, jotka tässä valtionosuusuudistuksessa ovat menettäjäkuntia.

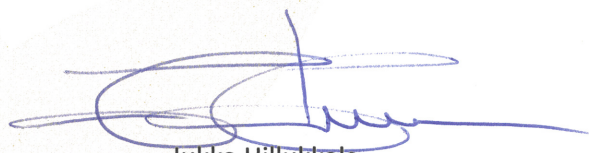
Muuta

Laskelmissa ei ole otettu kantaa lähes 0,9 mrd euron erään, joka koostuu lähinnä veroperustemuutosten huomioimiseen vuosilta 2010 – 2014. Lakiesityksessä tulee huomioida myös näiden valtionosuuksien maksaminen kunnille.

Luonnonsuojelu- ja Natura-alueet estävät elinkeinoelämän kehittämistä ja nämä tulisi huomioida uuden valtionosuusjärjestelmän kehittämisessä.

Perhon kunnanhallitus

Markku Sahipakka
kunnanhallituksen pj.

Jukka Hillukkala
kunnanjohtaja